

ERHVERVSØKONOMISKE KONSEKVENSER VED BEKENDTGØRELSE

Titel på bekendtgørelse

Bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer [2023]

Kort beskrivelse af ordningen

Ordningen er en 5-årig tilskudsordning, som er medfinansieret af EU og har eksisteret i en længere årrække. Ordningen videreføres fra 2023 (første tilsagn starter 1. januar 2024) stort set uændret under den ny CAP-planperiode (*Common Agricultural Policy*), som dækker perioden 2023-2027. Da der er tale om en ny planperiode med nyt budget og forordningsgrundlag, udbydes der en principielt ny ordning, da der ikke kan gives nye tilsagn under den eksisterende ordning fra reformperioden fra 2014-2022. Formålet med ordningen er at yde tilskud, der kan bidrage til, at prioriterede arealer inden- og uden for Natura 2000-områder, plejes som græs- og naturarealer med en ekstensiv landbrugsmæssig drift med årlig græsning eller slået med henblik på at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten for at standse og vende biodiversitetstab ved at bevare levesteder og landskaber.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i forhold den nuværende ordning, som de fremgår i bekendtgørelsesudkastet til den nye ordning.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Berørte virksomheder

Ca. 5.500 landbrugere har i dag tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer på samlet set ca. 110.000 ha i den nuværende ordning. Dette antal forventes at forblive nogenlunde stabilt over de kommende år, idet udløbne tilsagn efter den gamle ordning forventes at blive søgt i den nye ordning.

Administrative konsekvenser

Landbrugsstyrelsen vurderer, at der ikke er negative administrative konsekvenser forbundet med ændringerne i den nye ordning i forhold til den nuværende ordning.

De vigtigste foreslåede ændringer i den nye ordning vedrører disse tre ændringer:

- 1) Ændret tilsagnsperiode så den følger kalenderåret i stedet for høståret
- 2) Tilføjelse af arealer under en ny projekttype, der udvider muligheden for at søge tilsagn
- 3) Sproglige og terminologiske justeringer

Ændring af tilsagnsperioden, som følger kalenderåret

For den nye tilsagnsordning for pleje af græs- og naturarealer ændres perioden for, hvornår tilsagnet starter og slutter. Perioden vil i stedet følge kalenderåret dvs. med tilsagnsstart d. 1 januar og med udløb af tilsagnet 5 år senere d. 31. december i stedet for at følge høståret (1. september til 31. august). Med denne ændring tilpasses tilskudsordningen andre arealordninger, som ligeledes følger kalenderåret. Dette vil gøre det organisatorisk nemmere for tilsagnshaver samt tilknyttede konsulenter og også ift. administrationen af ordningen at ensrette tilsagnsperioden med alle arealordninger. Det vurderes at være hensigtsmæssigt at foretage denne ændring ved overgang til ny reformperiode. Ændringen har ikke betydning for udbetalingstidspunktet på tilskudsordningen. De gamle tilsagn under den eksisterende ordning, der senest udløber 31. august 2027, vil fortsat følge høståret.

Hvis ansøger overgår fra gammelt til nyt tilsagn, vil der være en periode på fire måneder uden forpligtelser, hvor de generelle forbud mod omlægning, sprøjtning, gødskning og tilskuds fodring ikke gælder for arealet. Det forventes ikke, at disse forbud vil blive overtrådt i de fire måneder mellem ny og gammel ordning, hvor de principielt ikke gælder. Dette skyldes, at den stor del af de relevante arealer i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Tilføjelse af projekttype der udvider muligheden for at søge tilsagn

Når den nye ordning skal søges fra primo juli 2023, bliver det muligt at søge tilsagn til pleje af græs- og naturarealer inden for projekter med rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning. I praksis betyder det en mindre udvidelse af muligheden for at kunne søge tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Dette sker for i højere grad at give mulighed for, at der for arealer, der indgår i rydningsprojekter,

efterfølgende kan søges tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, i de tilfælde, hvor de ikke er i forvejen opfylder en eller flere af de øvrige betingelser.

Sproglige og terminologiske justeringer

I den nye ordning anvendes ordet græsning i stedet for afgræsning på tilskudsordningen pleje af græs og naturarealer. Ordet skal indikere ønsket om ekstensiv græsning, hvor målet ikke er, at de omfattede arealer græsses i bund, men også skaber områder, der faciliterer varierende landskaber og biodiversitet på ordningen.

Det vurderes, at de ovennævnte ændringer ikke vil medføre øgede administrative omkostninger hos ansøger. Tværtimod kan en tilsagnsperiode, der ligger i kalenderåret og dermed i samme periode som fx grundbetalingsordningen være en administrativ lempelse for ansøger.

Beregning af administrative omkostninger ved ansøgning om tilsagn/udbetaling af tilskud til Pleje af græs- og naturarealer.

På baggrund af statistik for "Virksomheder og organisationer" i 2020 fra LONS20 benyttes en timesats (inkl. overhead på 25 pct.) på 305 kr./time for landbrugere. Det anslås, at landbrugernes omkostning til planteavlskonsulenter er ca. 1000 kr./time. Der benyttes en standardfordeling mellem "konsulenttimer" (90 pct.) og "landbrugertimer" (10 pct.). Tidsforbrug i forbindelse med ordningen anslås således at have en administrativ omkostning på: $90 \text{ pct.} * 1000 \text{ kr./time} + 10 \text{ pct.} * 305 \text{ kr./time} = \underline{930,5 \text{ kr./time}}$.

Tilskudsordningen forventes at pålægge ansøgerne en række administrative byrder, der relaterer sig til ansøgningen og kontrollen af ordningen. Ansøgningen om tilsagn sker i Tilsagnsskemaet. Ansøgning om udbetaling sker via Fællesskemaet, hvor landbrugeren i forvejen indsender sin ansøgning til andre tilskudsordninger, herunder Grundbetaling.

Landbrugeren søger om nærværende ordning ved at sætte et kryds ud for de marker der skal indgå i ordningen. Det estimeres, at dette tager 1 min. per mark, da ansøgeren skal kvalitetssikre, at der er sat kryds ud for de rette marker. På baggrund af den gennemsnitlige markstørrelse under ordningen (3,64 ha og ordningens forventede tilslutning på ca. 110.000 ha) anslås det, at ca. 30.200 marker vil indgå i ordningen. Den administrative konsekvens ved ansøgning om tilsagn og udbetaling i henholdsvis Tilsagnsskema eller Fællesskema af disse er dermed på ca. 470.000 kr/år.

Nærværende ordning kontrolleres primært ved fysisk kontrol af visse støttebetingelser. Den fysiske kontrol i 2024 forventes at omfatte ca. 10 % af populationen. Dette svarer til op mod ca. 550 ansøgere, heraf er der ca. halvdelen, dvs. 275 sager, der medfører høringer og dermed opfølgende administration for ansøger. Det anslås, at ansøger i gennemsnit vil bruge 2 timer pr. sag i høring, svarende til en administrativ konsekvens ved høringer relateret til fysisk og administrativ kontrol til ca. 510.000 kr.

Det anslås, at de samlede administrative konsekvenser for tilskudsordningen er ca. 980.000 kr.

Skatter, afgifter og tilskud

Rammen vil årligt blive fastsat på finansloven, og der antages fuldt afløb for midlerne. I perioden 2023-2027 vil den gennemsnitlige årlige økonomiske ramme for pleje af græs- og naturarealer være 110,0 mio. kr. Den samlede økonomiske ramme for ordningen (5 år) er 550 mio. kr.

Efterlevelseskonsekvenser

De eksisterende sats, der anvendes til at kompensere landbrugere for at indgå i den nuværende ordning, videreføres i den nye ordning.

BNP effekter

Rammen er 80 pct. EU-finansieret.

Adfærdsvirkninger

Formålet med ordningen er at yde tilskud, der kan bidrage til, at prioriterede arealer inden- og uden for Natura 2000-områder, drives som græs- og naturarealer med en ekstensiv landbrugsmæssig drift med årlig græsning eller slæt med henblik på at beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten. De angivne ændringer har til formål at gøre det nemmere for landbrugere med tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer at opfylde krav til ordningen. Det er ønsket, at tilskudsordningen får et mere positivt ry blandt naturplejere, der kan give incitament til, at flere vil ansøge.

Afledte effekter

Ingen.